

RIKSMEKLERENS MØTEBOK

i sak 2014-002

FELLESFORBUNDET

på den ene side

og

BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING

på den annen side

Vedrørende Tariffrevisjonen 2014 - Fellesoverenskomsten for byggfag

26. mars, 3 og 4.april 2014 ble det avholdt meklingsmøter i Riksmeklerens lokaler, Grensen 3, Oslo under ledelse av mekler Carl Petter Martinsen.

Til stede for partene:

Fellesforbundet:

Halvor Langseth, Frank Jensen, Odd André Olsen, Harald Braathen, Kjetil Grønsberg, Eddy Henningsen, Ronny Hol, Tore Morten Randen, Lars Mamen, Birger Oppegaard, Petter Vellesen, Mads Wiik Kleven, Tommy R. Nystad.

Byggenæringens Landsforening:

Siri Bergh, Thomas Scheen, Bjarne Brunæs, Annicken Iversen, Jon Sandnes, Jomar Talsnes Heggdal, Ståle Rød, Tommy Karlsen, Morten Korsnes, Henriette Hall-Eriksen, Tom Syvertsen, Jan Erik Bentzen, Kjell Nilsen, Håkon Opdahl.

Det ble fremlagt:

1. Melding om plassoppsigelse fra Fellesforbundet, mottatt 21. mars 2014.
2. Riksmeklerens forbud mot arbeidsstans, datert 21. mars 2014.
3. Fellesforbundets begjæring om at meklingen avsluttes, datert 31. mars 2014.
4. Diverse dokumenter.

Meklingen fant sted i fellesmøter og særmøter.

Mekleren fremla forslag i samsvar med vedlegg til møteboka.

Begge parter anbefalte forslaget, og vil besørge det behandlet i henhold til de regler som gjelder for saksbehandlingen for vedkommende part.

Svarfrist 7. mai 2014 kl. 12.00

Meklingen ble avsluttet kl. 23.55.

Carl Petter Martinsen

RIKSMEKLERS FORSLAG

I sak 2014-02

FELLESFORBUNDET

På den ene side

og

BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING

på den annen side

samt mellom

FELLESFORBUNDET

og bedrifter som er bundet av direkteavtaler med forbundet i de samme avtaleområder vedrørende Fellesoverenskomsten for byggfag.

A. Generelt

Protokolltilførsel:

Tjenestepensjon

Partene viser til pkt. 2 i Riksmeklers møtebok Tariffrevisjonen 2014 for Industriooverenskomsten vedrørende tjenestepensjon. Partene gir sin tilslutning til at det gjennomføres en utredning slik det der er beskrevet.

Teksten fra Riksmeklers møtebok for Industriooverenskomsten følger nedenfor :

TJENESTEPENSJON

Fellesforbundet har ved oppgjøret fremmet forslag om å avtalefeste tjenestepensjonsordninger og at det etableres brede ordninger som sikrer pensjonsopptjening ved jobbskifte og likepensjon mellom kvinner og menn. Fellesforbundet har videre hevdet at slike brede ordninger er kostnadseffektive og at lavere forvaltingskostnader og administrative kostnader alternativt kan benyttes til å øke pensjonsopptjening for den enkelte ansatte.

Norsk Industri har på prinsipielt grunnlag gått mot Fellesforbundets krav, og mener at dagens pensjonsordninger (folketrygden, OTP og AFP) er en tilfredsstillende pensjonsordning og at bedriftene selv må vurdere behovet, de økonomiske forholdene og øvrige forhold knyttet til ytterligere pensjonsordninger for de ansatte.

Fellesforbundet og Norsk Industri er imidlertid enige om følgende:

- *Forholdsmessighetsprinsippet i gjeldende pensjonslovgivning skal videreføres.*
- *Det skal legges til grunn at ordningene verken medfører krav om balanseføring eller økte pensjonskostnader for bedriftene.*

Basert på lov om innskuddspensjon er Fellesforbundet og Norsk Industri enige om at følgende forhold skal utredes:

- *At arbeidstakerne gjennom etablering av ulike ordninger kan få medbestemmelsesrett over plassering og forvaltning av pensjonsmidlene*
- *Ivaretagelse av pensjonsopptjening ved jobbskifte*
- *Konsekvensene for allerede etablerte ordninger*
- *Mulighetene for den enkelte arbeidstaker til på individuelt grunnlag å betale inn til egen pensjon*
- *Vurdere eventuelle lovendringer*

I løpet av utredningen skal Fellesforbundet og Norsk Industri om nødvendig konsultere NHO og LO.

Kostnadene ved utredningen dekkes av Fellesforbundet og Norsk Industri.

Utredningen skal ta sikte på å være ferdig innen 31.12.2015.

Felles uttalelse

Fellesforbundet og Byggenæringens Landsforening i felles kamp mot kriminalitet

Byggenæringens Landsforening og Fellesforbundet er bekymret for utviklingen i ulike markeder innen bygg- og anleggsnæringen. Partenes bekymring er den senere tiden bekreftet av Skatteetaten og politiet, som har advart mot organisert kriminalitet i byggenæringen. Kriminelle aktører etablerer bedrifter eller virksomheter i byggenæringen som skal skjule for et bredt sett av kriminelle handlinger. Det utfordrer de aktørene som ønsker å drive seriøs og verdiskapende virksomhet.

Det er etter partenes mening viktig med samordnede og målrettede kontrollordninger. Arbeidstilsynet, Politiet, Skatteetaten og Tollvesenet bør sikres tilstrekkelige ressurser slik at de kan kontrollere at gjeldende regelverk blir fulgt. Kontroller kan motvirke at useriøse bedrifter utkonkurrerer andre virksomheter ved å omgå eller bryte regelverket, og vil også bidra til å redusere omfanget av svart arbeid.

Statlig kontrollvirksomhet kan imidlertid ikke erstatte et organisert arbeidsliv eller det den enkelte bedrift selv kan bidra med av forbyggende virksomhet.

Våre arbeidsplasser står i dag overfor et trusselbilde som vi har lite erfaring med. Partene i arbeidslivet vil derfor be myndighetene gi bedriftene tilgang til informasjonen nødvendig for å utøve det ansvaret som er pålagt bedriftene.

B. Endringer i overenskomsten

Kapittel 3

§ 3-8 Kompetanseutvikling

Partene i bedriften bør jevnlig diskutere behovet for etter - og videreutdanning, jf. Hovedavtalen kap. 18.

Bedrift og tillitsvalgte drøfter hvert år om det er et kompetansegap i henhold til bedriftens behov for kompetanse og hvordan det i så fall kan legges til rette for at ufaglærte får anledning til å ta fag- / svennebrev. Drøftingene skal ta utgangspunkt i bedriftens behov for fagarbeidere og den enkelte arbeidstakers behov og ønsker om utvidet kompetanse. Det bør være en målsetting at det drives fagopplæring i alle bedrifter som oppfyller kravene for å være opplæringsbedrift.

Partene sentralt og lokalt må legge til rette for at arbeidsinnvandrere som arbeider i landet og som sikter mot å bli en del av det norske arbeidsmarkedet, må få styrket sine grunnleggende ferdigheter i språk, sikkerhetskunnskap og arbeidskultur.

Bedriften og de tillitsvalgte skal drøfte hvordan man på best mulig måte kan benytte kompetansen til eldre arbeidstakere i forbindelse med opplæring.

Kapittel 4

§ 4-6 Retten til måling

Tillegg i første avsnitt:

Overenskomstens parter med underavdelinger har ved sine målerkontorer rett til å foreta oppmåling. Hvor BNL med sine underavdelinger ikke har målekontorer, er bedriften partsrepresentant. Retten til måling gjelder alt arbeid omfattet av akkordavtale, jf. §4-4.

§ 4-15 Utbetaling av akkordoverskudd

Endret tekst 1. avsnitt:

Det endelige akkordoverskudd skal betales snarest mulig og innenfor bedriftens ordinære lønnskjøring etter at arbeidet er avsluttet, oppmålt og godkjent av arbeidsgiver.

Teknisk revisjon: Det vises til utvalgsarbeid i perioden. Vedlagt ligger endringsforslagene, vedlegg 1.

Kapittel 6

§ 6-1 Ordinær arbeidstid

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige gjennomsnittlig 37,5 timer pr. uke.

Partene i bedriften avtaler arbeidstidens plassering, vanligvis 7,5 timer mandag til fredag.

Hvor julaften etter avtalen om arbeidstidsinndelingen ikke er fridag, slutter den ordinære arbeidstid på denne dag kl.13.00. Nyttårsaften er fridag.

Merknad

For øvrig vises til bilag 5A, Nedsettelse av arbeidstiden samt protokoll av 4. september 1986 (bilag 5B).

§ 6 – 2 Fleksibilitet

1. Arbeidstaker har rett til fleksibel arbeidstid dersom dette kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten.
Avvikende arbeidstidsordninger kan avtales med den enkelte, basen eller tillitsvalgte.

Individuelle avtaler står tilbake for avtaler inngått med de tillitsvalgte.

2. *Gjennomsnittsberegning av arbeidstiden*

For gjennomsnittsberegning av arbeidstiden etter arbeidsmiljølovens § 10 – 5, hvor den alminnelige arbeidstiden i enkelte uker blir lengre enn 37,5 timer, skal avtalen ha plan for hvilke uker, dager og tidspunkt det skal arbeides for hele beregningsperioden.

Dersom arbeidstaker veksler mellom ulike arbeidstidsordninger, skal det skriftlig avtales når avspasering av oppspart fritid skal skje eller utbetales de overskytende timene som for overtid bestemt.

3. *Individuell timekonto*

Partene på bedriften kan inngå avtale om individuell timekonto.

Avtalen skal inneholde nødvendige bestemmelser om rutiner, avgrensninger og tilgang på informasjon om status i timekontoen.

Dagens § 6-2 og 6-3 blir henholdsvis § 6-3 og § 6-4.

Kapittel 7

Reise og oppholdsbestemmelser

§ 7-2 Hvor nattopphold ikke er nødvendig

§ 7-2.nr. 8 Særbestemmelser for rørleggerfaget om reisetid og reisepenger

Når arbeidsgiver stiller gratis kommunikasjonsmiddel til disposisjon, har arbeidstakerne ikke krav på reisepenger.

Påløpne utgifter til ferge og bompenger betales av bedriften i de tilfeller hvor dette er merutgifter som følge av byggeplassens beliggenhet i forhold til bedrift.

Kostnader som ordinært vil påløpe for å møte på bedrift, dekkes således ikke.

Kapittel 8

§8-1 Lønnsutbetaling

Ny tekst:

Lønnsutbetaling følger bestemmelsene i Hovedavtalen § 11, 1-3.

Innen 2 uker fra utløp av lønnsterminen utbetales lønn og utgiftsdekninger.

Foranstående er ikke til hinder for at partene i bedriften kan avtale hyppigere lønnsterminer. Ved overgang fra hyppigere lønnsterminer til månedlige lønnsutbetaling skal partene drøfte eventuelle ønsker om å konto utbetaling i lønnsperioden og/ eller andre forhold knyttet til lønnsutbetalingen.

Kapittel 12

§ 12-2– Eldre arbeidstakere

Partene er enige om følgende endring i § 12-2, 3. avsnitt.

For eldre arbeidstakere og arbeidstakere med nedsatt helse kan det inngås individuelle avtaler om arbeidsoppgaver, tilrettelagt opplæring/oppdatering innenfor eget arbeidsområde, hvilepauser, deltidsarbeid/ redusert arbeidstid mv. mellom den enkelte ansatte og bedriften. Lønn fastsettes etter bestemmelsene i § 2-5, nr.2.

Kapittel 14

Varighet

Denne overenskomst trer i kraft per 1. april 2014 og gjelder til 31. mars 2016 og videre 1 - ett- år om gangen dersom den ikke av en av partene blir sagt opp skriftlig med - to - måneders varsel.

Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom NHO og LO eller det organ LO bemyndiger om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i NHOs representantskap eller det organ LO bemyndiger og NHOs representantskap.

Hvis partene ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 - fjorten - dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 14 - fjorten - dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. april 2015).

Endringer i:

Bilag 16 Offshoreavtale for byggfagene

Punktene 3.2 «Arbeidsplan» og 3.3 «Oppholdsperioder» slås sammen til ett nytt punkt 3.2 Rotasjonsordninger på følgende måte:

Vedrørende arbeidsplan vises til Rammeforskriften (FOR 2010-02-12 nr. 158) og arbeidsmiljølovens § 10 – 3. Normal rotasjonsordning baseres på 14-28, jf. Rammeforskriften (FOR 2010-02-12 nr. 158).

Når det forutsettes av oppdragsgiver, eller oppdragets varighet og/eller art tilsier at normal rotasjonsordning ikke kan benyttes, skal det være adgang til å benytte andre rotasjonsordninger. Slike rotasjonsordninger skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakernes tillitsvalgte. Andre rotasjonsordninger medfører ikke noen ekstra kompensasjon utover det som fremgår av avregningsbestemmelsene.

Rotasjonsordning 14 – 28 gir lavere årstimetall enn rotasjonsordning 14 – 21 – 14 – 28. Rotasjonsordning 14 – 28 er beregnet til å være 7,71 % redusert arbeidstid i snitt i forhold til rotasjonsordning 14 – 21 – 14 – 28. Dette tilsvarer i snitt 122 timer mindre i året basert på tariffavtalens gjennomsnittlige ukentlige arbeidstid, som offshore er 33,6 timer pr uke i snitt. Omregnet til ordinær tid på land basert på 37,5 t pr uke, tilsvarer det i snitt 136 timer mindre i året.

Avlønning i bedriften må avstemmes slik at utlønning ved bruk av rotasjonsordning 14 – 28 er i henhold til timetall/årstimetall som følger av en slik rotasjonsordning.

Personell som arbeider normal rotasjon skal ikke registreres i den årlige avregning med minustid.

Ved årsavregningen skal først timer utover fullt normalt årsverk (basert på normal rotasjonsordning 14-21-14-28) godtgjøres som overtid etter reglene i pkt 3.10.1 og 3.10.2.

Kommentar

På bakgrunn av kontraktsforpliktelser, rekrutterings- og kapasitetsbehov og nødvendige tilpasninger hos den enkelte bedrift er partene innforstått med at innføring av ny rotasjonsordning 14 - 28 vil være tidkrevende. Partene understreker at ny rotasjonsordning skal være implementert innen 31.12.2014. Avvik fra dette avtales med tillitsvalgte.

Partene er videre enige om at ved eventuelle fremtidige arbeidstidsreduksjoner i industrien/ samfunnet som gjennomføres uten reduksjon i lønn, skal slike reduksjoner kompenseres verdimessig økonomisk.

Tillegg arbeid offshore

Det fastsettes følgende satser for arbeid offshore:

	Nye satser
VO-delen Bilag 1 pkt. 11.2 Offshoretillegget ¹⁾	71,68
VO-delen Bilag 1 pkt. 11.5 Nattillegget	38,63
VO-delen Bilag 1 pkt. 11.6 Tilkomsttillegg	42,74

¹⁾ Ny sats for offshoretillegget er per 01.04.2014. Med virkning fra og med 01.04.2015 gis i tillegg til regulering i samsvar med bestemmelsen i overenskomsten kr 2,00 per time.

Følgende henvisninger er feil

Pkt. 3.6, henvisningen til VO- delens § 9. 2 skal være § 7.2

Pkt. 3.10.2 henvisning til Pkt. 2-2-5, skal være VO § 3.4.2

Pkt. 4. 2, henvisning til Pkt. 10.4.1.3, skal være VO § 8.4.1.3

Bilag 17 Rammeavtale om arbeidstidsordninger

Dagens tekst i pkt. 5 erstattes med følgende tekst:

Overtid skal, som hovedregel, ikke benyttes i forbindelse med slike rotasjonsordninger. Ved behov for overtid i særlige tilfeller, skal dette kun skje etter avtale mellom tillitsvalgt valgt iht. Hovedavtalen og stedlig representant for arbeidsgiver.

Bilag 21 Rammeavtale for innarbeidingsordninger på land med daglig arbeidstid ut over 10, 5 timer med / uten søndagsarbeid

Bilag 21 videreføres for tariffperioden 2014 – 2016 med den endring som følger under:

Det gjøres følgende endring i 7. avsnitt i pkt. 3 i Bilag 3 Rammeavtale for innarbeidingsordninger -----:

Overtid skal, som hovedregel, ikke benyttes i forbindelse med slike rotasjonsordninger. Ved behov for overtid i særlige tilfeller, skal dette kun skje etter avtale mellom tillitsvalgt valgt iht. Hovedavtalen og stedlig representant for arbeidsgiver.

Meknad:

Partene er enige om at de ovennevnte bilagene i FOB en skal være identiske med tilsvarende bilag i Industriooverenskomsten, VO delen.

C. Økonomi

Generelt lønnstillegg

Det gis et generelt tillegg på kr. 0,75 per time.

2.1 Garanterte minstefortjenester

Fagarbeidere

For fagarbeidere gjelder kr 182,50 kroner per time.

Arbeidstaker uten fag- eller svennebrev

For arbeidstaker uten bransjeerfaring gjelder kr 164,00 kroner per time.

For arbeidstakere med minst ett års bransjeerfaring gjelder kr 171,00 kroner per time.

Unge arbeidstakere

For arbeidstakere under 18 år, kr 110,00 kroner per time.

§ 2-7 Overtidsgodtgjørelse

Ny sats, kr 234,53

§ 2-10 Diverse tillegg

§ 2-10.1	Minste godtgjørelse bas	kr 6,90
§ 2-10.2	Smusstillegg	kr 4,20
§ 2-10.3	Blikkenslagere, lodding av bly og sveis av galv.jern	kr 4,40
§ 2-10.3	Blikkenslagere, arbeid på bratte tak og lign.	kr 4,80

§ 2-12 Verktøygodtgjørelse

For betongarbeidere, tømrere, anleggsgartnere og murere

- Forskalere og tømrere kr. 1,70 pr. arbeidet time

- Murere og flisleggere, sementpussere og terrazzoarbeidere kr. 1,20 pr. arbeidet time. For sementpussere holder bedriften de nødvendige bøtter, koster og rettholter.

§ 2-14 Matpenger / kafépenge

§ 2-14.1	Matpenger ved overtid	kr 78,50
§ 2-14.2	Kafépenge	kr 26,00

§ 4-2 Akkordtariffene

Nye satser FOB § 4-2

Påslagsprosent pr. 1. august 2014 er:

- Blikkenslagerfaget	80,29 %
- Malerfaget	7,22 %
- Murerfaget	7,22 %
- Rørleggerfaget	3,30 %
- Taktekkerfaget	33,09 %
- Tømrerfaget	minst kr 184,54

- Isolatører 188,58 kr
- Betongfagene minst kr 220,00
- Anleggsgartnerfaget 160 øre

Reguleringsbestemmelser for akkordarbeid

1. Akkorder som løper før og etter 1. april 2014, men avsluttes før 1. august 2014 tillegges akkorden kr 0,75 per arbeidet time fra 1. april.
2. Alle timer arbeidet i akkord fra og med 1. august 2014 tillegges den nye påslagsprosenten eller kronefaktoren.
3. Akkorder hvor det lokalt er avtalt en forhøyet påslagsprosent eller kronefaktor, tilkommer bare differansen mellom den avtalte påslagsprosent eller kronefaktor og den nye.

Partene har lagt til grunn at eventuelle lokale avtaler/akkordsedler om kompensasjon for manglende fortjenesteutvikling på de respektive akkordtariffer, hvor kompensasjon ligger over de nye påslagsprosenten eller kronefaktor ikke skal tilkomme tillegg utover det generelle tillegget på kr. 0,75 per time.

§ 6-2 Overtidsarbeid

§ 6-2.2	overtidsgrunnlag	kr 234,53
§ 6-2.3.4	merknad for rørleggerfaget, utrykningstillegg	minst kr 159,00

§ 6-4 Skiftarbeid

§ 6-4.2	skifttillegg, 2. skift	kr 27,20
§ 6-4.2	skifttillegg, 3. skift	kr 43,50
§ 6-4.2	skifttillegg, lørdag etter kl. 13.00 m.m.	kr 107,20

§ 7-2 Hvor nattopphold ikke er nødvendig

§ 7-2.2 Nye satser for reise- og gangtid.

1. Når arbeidstakeren selv sørger for transport:

b)	For avstand fra 7,5 til 15 km:	kr. 86,50
c)	For avstand fra 15 til 30 km:	kr. 143,30
d)	For avstand fra 30 til 45 km:	kr. 168,30
e)	For avstand fra 45 til 60 km:	kr. 192,70

2. Når arbeidsgiver sørger for transport:

f)	For avstand fra 7,5 til 15 km:	kr. 52,80
g)	For avstand fra 15 til 30 km:	kr. 88,10
h)	For avstand fra 30 til 45 km:	kr. 105,30
i)	For avstand fra 45 til 60 km:	kr. 123,00

§ 7-2.8.3 for rørleggere, reise- og gangtid inntil 1 1/2 time daglig
Ny sats rørlegger kr. 108,00

Ny sats ufaglært	kr. 98,60
Ny sats lærling	kr. 74,00

Ikrafttredelse

Alle nye satser i overenskomsten gjelder fra 1.april.

Unntak:

- Satsene i § 6 og § 7 gjelder fra vedtakelsestidspunktet 7. mai 2014.
- Tillegg gis ikke til arbeidstakere som har sluttet før vedtakelsen 7.mai 2014.

Til protokollen:

Utvalgsarbeid: Husvær, brakker, innkvartering og personalrom

Partene er enige om å nedsette et utvalg bestående av medlemmer fra Fellesforbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund og Byggenæringens Landsforening for å gjennomgå bestemmelsene i Bilag 18.

Utvalgets mandat skal være å rette opp bestemmelser som ikke samsvarer med dagens behov. Utvalget bør også se på brakkestørrelser opp mot forskrifter om transport m.v. på offentlig vei.

Det forutsettes tilslutning fra Norsk Arbeidsmandsforbund

Hovedavtalen:

- Henvisninger til Hovedavtalen i overenskomsten vil bli korrigert i overensstemmelse med ny Hovedavtale 2014 – 2017.

Ny § 6-2 Flexibilitet

Bestemmelsene i pkt. 1 og 2 er inngått under henvisning til Bilag 7 Ferie m.v. pkt. A litra b) og c)

Sterkere tiltak for å styrke opplæringen i norsk språk og sikre flere mulighet for fagutdanning

Partene stiller seg bak kravene til myndighetene slik de forekommer i brevet Norsk Industri og Fellesforbundet sendte Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Nevnte brev og svaret fra kunnskapsministeren ligger ved som vedlegg 2.

Partenes øvrige krav

Partenes øvrige krav tas ikke til følge

Vedlegg 1

Tekniske endringer kapittel 4.

Kapittel 4 Akkordarbeid og akkordtariffer

A. Akkordarbeid

§ 4-1 Omfang

1. Dette kapitlet gjelder alt akkordarbeid innen fagene med landsomfattende akkordtariffer.

Disse fag har landsomfattende akkordtariff:

Blikkenslagerfaget, malerfaget, murerfaget, rørleggerfaget, taktekkerfaget, tømrerfaget, isolatører, betongfagene og anleggsgartnerfaget.

Akkordarbeid

Med akkordarbeid forstås arbeid hvor hele fortjenesten eller en del av den varierer med ytelse, produsert mengde og lignende, jf. bilag 13.

2. Lokalt avtalt akkordtariff

Det kan lokalt avtales andre priser/tider enn etter de landsomfattende akkordtariffer. Fortjenestemuligheten etter lokalt avtalt akkordtariff skal ikke være dårligere enn om arbeidet ble utført etter den landsomfattende akkordtariffen i vedkommende fag.

Tvister om fortjenestemuligheten i lokalt avtalt akkordtariff behandles etter bestemmelsene i § 4-16, punktene 1 til 3.

§ 4-2 Påslagsprosent og kronefaktor

Påslagsprosent og kronefaktor pr. 1. august:

- blikkenslagerfaget:
- malerfaget:
- **Merk:** malerfager har ny tariff fra 1. august 2012
- murerfaget:
- rørleggerfaget:
- taktekkerfaget:
- tømrerfaget: minst kr
- isolatører: kr
- betongfagene: minst kr
- anleggsgartnerfaget:

1. Lønssystemer basert på ren akkord (100 %) stimulerer til initiativ og innsats og virker produktivitetsfremmende.

2. Kronefaktoren for tømmerfaget og betongfagene avtales fritt på den enkelte arbeidsplass. Ved fastsettelse av kronefaktorens størrelse skal det legges vekt på de tekniske forutsetninger, det stedlige lønnsnivå, samt andre forhold av betydning for arbeidsplassen.
3. *Særskilt for tømmerfaget*

For arbeid som faller utenom akkordtariffen og som det ikke er avtalt rundsum eller prosentpåslag for, tillegges målesummen pr. avtalte time (godkjent timeliste) med gjeldende sats etter FOB § 2-4.2. Dersom slik sats ikke er avtalt i bedriften benyttes satsen for korte velferdspermisjoner, jf. FOB § 2-8 nr. 3.

§ 4-3 Organisering av akkordlaget

1. Akkordarbeidene skal fordeles mest mulig likt mellom bedriftens ansatte arbeidstakere, i det man tar hensyn til bedriftsmessige forhold og arbeidstakernes kvalifikasjoner.

Akkorden skal alltid være felles for akkordlaget.

2. Laget ledes av en lagbas.

Basen i samråd med akkordlaget fører forhandlinger med arbeidsgiveren eller dennes representant om akkordavtalen og arbeidets rasjonelle fremdrift. Når laget ønsker det, føres forhandlingene om akkordavtalen og arbeidets rasjonelle fremdrift av lagbas og en representant for laget.

§ 4-4 Akkordavtale

Det skal skrives akkordavtale før arbeidet påbegynnes. Akkordavtalen skal beskrive hva akkordarbeidet består i, fastsette priser på ikke-tarifferte arbeider, lagets maksimale størrelse og akkordarbeidets omfang.

Kopi av akkordavtalen skal av laget sendes målekantoret og eventuelt de tillitsvalgte.

§ 4-5 Akkordforskudd

1. Bedriftstillitsvalgte og bedriften kan avtale forskuddenes størrelse, jf. § 2-4.1. Laget har rett til å føre egne forhandlinger.
2. Dersom akkordarbeidet ikke gir avtalt forskudd, jf. pkt. 1 utbetales forskuddet hvis årsaken til underskuddet ikke skyldes arbeidstaker.
3. Laget kan kreve ekstra forskudd på antatt akkordoverskudd ved akkordarbeid som varer over 4 uker. Forskudd utbetales i tilfelle første gang 2. lønningsdag etter at akkordarbeidet startet, deretter hver lønningsdag.
4. Hvis arbeidsgiver og arbeidstaker ikke blir enige om skjønnsmessig forskudd, kan hver av dem forlange oppmåling og forskudd på antatt akkordoverskudd utbetalt etter denne. Det skal innestå 15 % av det i akkorden opparbeidede beløp inntil akkorden er avlevert og godkjent.

§ 4-6 Retten til måling

Overenskomstens parter med underavdelinger har ved sine målekantorer rett til å foreta oppmåling. Retten til måling gjelder alt arbeid omfattet av akkordavtale, jf. § 4-4.

Måling skal skje i fellesskap til på forhånd avtalt tid og sted. Representanter for bedriften og laget skal være til stede.

Den part som ikke møter til måling etter avtale, godtar den annen parts måling.

Måling kan foretas etter tegning og beskrivelser hvis partene blir enige om det.

Partene kan også avtale forhåndoppmåling.

§ 4-7 Utarifferte arbeider

1. For arbeid som helt eller delvis faller utenfor akkordtariffen og som utføres tilknyttet akkordarbeid, skal akkordtiden/-prisen for den ikke tarifferte del fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidsgiver og akkordlaget ved lagbas og en representant for laget. Arbeidsgiver og akkordlag kan på forhånd rådføre seg med sine tillitsvalgte eller oppmålere.

Tillitsvalgte eller oppmålere har ikke adgang til å gi partene pålegg om prissetting.

2. Oppnås ikke enighet om akkordprisen/-tiden og arbeidsgiveren likevel ønsker arbeidet utført, skal det under hensyntagen til de krav som stilles for arbeidets utførelse, gis et tillegg til overenskomstens garanterte akkordfortjeneste.

Bestemmelsen i pkt. 2, 1 ledd endrer ikke tariffavtalens parters rett til å påse at bestemmelsene i tariffavtalen overholdes.

3. Bedrift og bedriftstillitsvalgte, sammen med lagbas, kan forhandle om priser / tider på utarifferte arbeider. Disse gjøres gjeldende som prislister for hele bedriften. De kan også rådføre seg med målekantoret i slike forhandlinger. Dette gjelder ikke når forholdet er regulert i akkordtariffens generelle bestemmelser.

§ 4-8 Arbeidsgiverens plikter

Arbeidsgiver skal i samarbeid med akkordlaget organisere arbeidsplassen slik at akkordarbeidets fremdrift går rasjonelt. Dette betyr god framkomst og at nødvendige materialer i tide leveres så nært arbeidsstedet som mulig. Arbeidsgiver skal sørge for at akkordlaget har tilstrekkelig strøm, lys og maskinelt utstyr. Arbeidsgiver skal planlegge arbeidet, fremlegge ordentlige målsatte arbeidstegninger i hensiktsmessig målestokk og beskrive av arbeidet. Arbeidsgiver skaffer akkordlaget nødvendig dekkemateriell og lagringsmuligheter for materialene.

§ 4-9 Arbeidstakernes plikter

Arbeidstakerne skal utføre arbeidene fagmessig og i henhold til tegninger og beskrivelser. Unnlatt eller mangelfullt utført arbeid som skyldes akkordlaget, rettes av laget uten ekstra betaling etter konferanse mellom arbeidsgiver og akkordlaget.

Akkordlaget skal behandle utlånt materiale, verktøy og maskiner med nødvendig ansvar og forsiktighet.

Merknad for malere

Unnlattelse og/eller feilaktig utført arbeid skal av arbeidsgiver påpekes før akkorden avsluttes og arbeidet godkjennes av mester.

Merknad for murere

Arbeidet skal være håndverksmessig utført. Klage over arbeidets utførelse, eventuelt feilaktig anlegg, skal meddeles lagbasen under arbeidets gang og rettes av lagene uten ekstra betaling. Arbeidet regnes som avsluttet når timene for den samlede akkorden er godkjent, jf. avsnittet foran.

§ 4-10 Fordeling av akkordfortjeneste ved akkordarbeid

1. Fagarbeidere

Fagarbeidere skal ha 100 % andel av den beregnede akkordfortjenesten pr. fagarbeidertime. For skolefagbrev vises til § 3-2.

2. Arbeidstaker uten fag- eller svennebrev

Arbeidstaker uten fag- eller svennebrev skal ha andel i akkorden. Lønnen fastsettes gjennom drøftelser mellom akkordlaget og arbeidsgiveren, i forhold til relevant yrkeserfaring, og kan utgjøre inntil 90 % av fagarbeiderens akkordfortjeneste og belastes akkorden på vanlig måte.

3. Lærlinger

Se § 3 angående avlønning av lærlinger.

4. Spesielle kvalifikasjoner

Tillegg gitt i medhold av § 2-5 pkt. 1 skal ikke belastes akkorden.

5. Kranførere

Inngår kranen eller annet løfteutstyr i en bestemt akkord, lønnes kranføreren på linje med fagarbeiderne i akkordlaget. Betjener kranen flere akkordlag, i egen bedrift, lønnes kranføreren overensstemmende med lagenes gjennomsnittlige akkordlønn på byggeplassen. Hvilken kranfører dette gjelder skal fremgå av akkordavtalen.

For øvrig gjelder lønn avtalt etter § 2-3.

§ 4-11 Timelister

Det skal skrives timelister med angivelse av akkordtid, dagtid og tid for utførelse av utarifferte arbeider når rund sum for dette ikke er avtalt.

Timelister skal kvitteres gjensidig hver uke eller etter avtale.

Timefordeling som er nødvendige for utarbeidelse av målebrev, skal stilles til disposisjon for målekontoret snarest mulig og senest 14 dager etter akkordens avslutning.

§ 4-12 Heft og forsering av akkordarbeidet

Arbeidsgiver og akkordlag skal aktivt medvirke til at akkordarbeidene går mest mulig jevnt og sammenhengende.

Hvis arbeidet eller deler av det må forseres, eller hvis det av andre grunner settes inn flere arbeidstakere enn det som står akkordavtalen, skal det først konfereres med laget om utvidelsen. Forringes akkorden som følge av utvidelse av laget, skal det gis et forholdsmessig tillegg til akkordsummen.

Oppnås ikke enighet om hvorvidt utvidelse fører til forringelse av akkorden, og/eller tilleggets størrelse, kan hver av partene avbryte akkorden og få betalt for det utførte arbeidet etter oppmåling.

§ 4-13 Avbrytelse av akkordarbeidet

Ved stans i akkordarbeidet i over en uke kan begge partene kreve akkorden hevet mot oppmåling av det utførte arbeidet. Tilsvarende gjelder ved endring i arbeidsplanen, eller når

arbeidene ikke blir utført tilfredsstillende. I disse tilfeller har arbeidsgiveren rett til å avbryte og oppheve akkorden mot betaling som nevnt i § 4-12, 3. ledd.

§ 4-14 Målegebyret

Gebyret for målingen fratrekkes akkordsummen og utbetales-målekontoret dersom innstående akkordoverskudd er tilstrekkelig til helt eller delvis å dekke gebyret.

Er akkordavtalen knyttet til andre priser/tider enn de landsomfattende akkordtariffene, for eksempel bedriftstariffer eller priser/tider avtalt i akkordavtalen, og det ikke ved skriftlig avtale fremgår at målegebyret inngår i de avtalte prisene/tidene, skal målegebyret beregnes i tillegg til akkordsummen. Målegebyret beregnes i så fall inntil 4 %.

Gebyret forfaller til utbetaling samtidig med akkordoverskuddet. Utbetalingen kan-gjøres periodevis f.eks. hver måned etter nærmere avtale mellom bedrift og målekontoret dersom det er praktisert tidligere.

§ 4-15 Utbetaling av akkordoverskudd

Det endelige akkordoverskudd skal betales snarest mulig og senest 2. lønningsdag etter at arbeidet er avsluttet, oppmålt og godkjent av arbeidsgiveren.

Når et av fagforeningens målekontorer har deltatt i oppmålingen, sendes dette målebrev til arbeidsgiveren.

Den gjensidige reklamasjonsfrist er 14 dager regnet fra mottakelsen av målebrevet.

Er målebrevet mottatt minst 7 dager før lønningsdagen, skal arbeidstakerne, hvis arbeidsgiveren ikke finner å kunne utbetale fullt oppgjør, utbetales et forholdsmessig forskudd på lønningsdagen. Resten utbetales i så fall på neste lønningsdag.

Er det tvist om enkelte poster i akkordoppgjøret, skal det som er uomtvistet utbetales innen ovennevnte frister. Arbeidsgiveren må ikke uten forutgående reklamasjon foreta rettelser i målebrevet.

B. Behandling av tvister etter akkordtariffen

§ 4-16 Tvister

1. *Uenighet om akkordtariffens forståelse og omfang*

Uenighet om akkordavtalens og akkordtariffens forståelse og omfang skal søkes løst på den enkelte arbeidsplass. Det skal settes opp protokoll fra drøftingene.

2. *Saksbehandling når akkordavtalen er knyttet til landsomfattende akkordtariff*

Før en tvist om uenighet bringes inn for Tariffrådet, skal den søkes løst gjennom forhandlinger mellom forbund og lands-forening i henhold til Hovedavtalens § 2-3. Tvist som ikke blir løst gjennom slike forhandlinger, bringes inn for Tariffrådet av den part som eventuelt ønsker en annen avgjørelse enn det som følger av akkordseddelen og er nedfelt i protokollen, eller av den part som ønsker en generell fortolkning av akkordtariffen. Denne sender Tariffrådet kopi av akkordseddel og en beskrivelse av hvordan det omtvistede arbeid ble utført. Beskrivelsen skal undertegnes av representanter for akkordlaget og en representant for arbeidsgiveren. Dessuten innsendes protokollene fra møtet på arbeidsplassen og forhandlingene mellom Fellesforbundet og BNL.

3. *Tariffrådets oppgaver*

Blir partene lokalt ikke enige, skal saken av Fellesforbundet eller Byggenæringens Landsforening (BNL) bringes inn for Tariffrådet. Rådet avgjør tvist om akkordtariffens forståelse og omfang i den enkelte sak. Ved vurderingen av det omtvistede spørsmål skal Tariffrådet ta hensyn til alle momenter av betydning for saken, herunder ordlyd og forutsetninger i den enkelte akkordtariff.

Dersom Fellesforbundet eller BNL ønsker en fortolking av akkordtariffen, kan spørsmålet bringes inn for Tariffrådet selv om det ikke foreligger en konkret tvist lokalt om spørsmålet. Under behandlingen kan Tariffrådet tilkalle andre sakkyndige.

Blir det avgjort at et arbeid helt eller delvis faller utenfor akkordtariffen, skal det - dersom Fellesforbundet eller BNL ønsker det - straks opptas forhandlinger etter reglene i § 4-17.

Under henvisning til § 4-16 kan Tariffrådet i tariffperioden fastsette nye priser/tider.

4. *Tariffrådets sammensetning*

Tariffrådet består av 4-6 medlemmer samt varamedlemmer. Fellesforbundet og BNL oppnevner et like antall medlemmer og varamedlemmer. Oppnevningen gjelder for tariffperioden. Gjenoppnevning kan ikke skje mer enn tre ganger. Partene kan i tillegg ha en representant til stede i Tariffrådets møte for å følge forhandlingene. Tariffrådet avgjør tvisten på grunnlag av partenes skriftlige redegjørelse. Avgjørelsen fattes med alminnelig flertall, begrunnes og føres inn i protokoll som undertegnes av rådets medlemmer.

Arbeidsgiver eller arbeidstaker kan ikke være tariffrådsmedlem ved behandling av tvist som han selv er part i. Det samme gjelder oppmåler som har foretatt oppmåling av det omtvistede arbeid.

I tillegg har overenskomstens parter plikt til å legge frem annet nødvendig materiale i saken samt redegjøre for sitt syn på tvisten og formulere påstand til løsning av saken. Partene kan i disse spørsmål benytte seg av den representant de har oppnevnt for å følge forhandlingene i Tariffrådet, jf. punkt 3.

Tariffrådet skal snarest og senest innen 14 dager ta saken opp til behandling og dømme ut fra faglige hensyn. Avgjørelse i saken skal foreligge senest innen 14 dager etter at behandlingen i rådet er avsluttet. Blir det ikke fattet avgjørelse i Tariffrådet, kan saken avgjøres ved tilkalling av fagkyndig oppmann. Riksmekler oppnevner oppmannen dersom Tariffrådets medlemmer ikke blir enige om oppnevningen.

5. *Saksbehandling for lokalt avtale akkordtariffer*

Oppnås ikke enighet etter at tvisten har vært forsøkt løst på den enkelte arbeidsplass, mellom partene i bedriften eller i henhold til Hovedavtalens § 2-3 bygg/anlegg/offshore, kan hver av partene forlange oppnevnt en oppmann som avgjør saken. Blir partene ikke enige om oppmann, oppnevner Riksmekler oppmann.

C. Tilpasning av landsomfattende akkordtariffer til den tekniske utvikling og andre forhold

§ 4-17 Tilpasning av landsomfattende akkordtariffer til den tekniske utvikling og andre forhold

1. Akkordtariffens priser/tider og bestemmelser er bygd på de arbeidsmetoder og arbeidsforhold som gjaldt ved akkordprisens fastsettelse.

Begge parter kan til enhver tid forlange at det blir tatt opp forhandlinger om endring av akkordtariffen på grunn av endrede arbeidsmetoder, forbedrede maskiner, andre materialer

o.l. som forrykker det grunnlag som akkordtariffens priser ble bygd på. En slik justering eller endring for å tilpasse akkordtariffen til utviklingen, skal først behandles ved direkte forhandlinger mellom akkordtariffens parter. Oppnås ikke enighet kan hver av partene forlange saken inn for tariffrådet, som treffer avgjørelse i spørsmålet hvis forutsetningene for faglig bedømmelse er til stede, slik at endelig prisfastsettelse kan skje. I motsatt fall skal tariffrådet fastsette en midlertidig pris, som senere blir å ta opp til ny vurdering.

2. Når partene er enige om det, kan det i tariffperioden opptas forhandlinger om nødvendige tilpasninger av akkordtariffen og ikrafttreden av disse.

Blir man ikke enige under forhandlingene, men begge parter ønsker det, avgjøres tvisten av en nemnd med 2 representanter for hver av partene og med en nøytral oppmann som oppnevnes av Riksmekler, hvis partene ikke blir enige om oppnevnelsen.

3. Hovedorganisasjonene er enige om at man mest mulig bør ta i bruk de nødvendige hjelpemidler for å effektivisere produksjonen. Som følge av denne oppfatning mener hovedorganisasjonene at arbeidsstudier bør tas i bruk i størst mulig utstrekning. Arbeidsstudier, eller et system for registrering av medgått produksjonstid i den hensikt å skaffe materiale til bruk for fastsettelse av priser og poster i akkordtariffen, kan i samarbeid med bedriften(e) settes i gang når en av hovedorganisasjonene ber om det. Den andre organisasjon plikter i så tilfelle å medvirke til at slike studier iverksettes.

For arbeid som faller utenfor den faste akkordtariff, kan det på den enkelte bedrift benyttes tids- og arbeidsstudier eller et system for registrering av medgått produksjonstid som grunnlag for fastsettelse av akkordene når partene (arbeidsgiver/ arbeids-taker) er enige om det. Tids- og arbeidsstudiene skal i så fall foretas etter de mellom hovedorganisasjonene fastsatte retningslinjer.

Partene fremhever betydningen av at akkordtariffene i de forskjellige bygningsfag vedlikeholdes i takt med den tekniske utvikling som finner sted. I de enkelte fag kan det derfor, hvis en av partene ønsker det, opptas forhandlinger en gang i tariffperioden om en revisjon av akkordtariffene. Det er en uttrykkelig forutsetning at revisjonen skal gjennomføres med bibehold av det gjennomsnittlige fortjenestenivå i det enkelte fag.

I fag hvor det gjennomføres felles teknisk og økonomisk revisjon i henhold til § 4-18, gjelder ikke kravet i § 4-17 nr. 4, siste setning om bibehold av fortjenestenivået.

D. Reguleringsbestemmelser for akkordtariffene

§ 4-18 Reguleringsbestemmelser for akkordtariffene

1. Før utløpet av 1. avtaleår, og ved samordnende oppgjør, skal partene forhandle om økonomisk revisjon av akkordtariffene som skal ivareta eventuell manglende utvikling.

Retningsgivende for forhandlingene skal være NHOs lønns-statistikk (basert på data fra SSB) for Fellesoverenskomsten for byggfag, kolonne utbetalt avtalt lønn pr. time (37,5 t/u) for arbeidere, gjennomsnittet for de tre siste årene pr. 1.10. Videre skal utbetalt avtalt lønn for gruppen personer uten akkordlønn pr. 1.10. for de tre siste årene tas med i vurderingen.

Det skal tas hensyn til eventuelle produktivetsforbedringer i de enkelte fag siden siste regulering. Utvalget for de tekniske forhandlinger foretar denne vurdering i god tid før regulerings-forhandlingene. Det settes opp protokoll fra forhandlingene.

Dersom partene innenfor det enkelte akkordfag, jf. § 4-2 nr. 1, er blitt enige om teknisk og økonomisk revisjon av akkord-tariffen før utløpet av 1. avtaleår, er disse fagene ikke omfattet

av forhandlingene etter 1-3. ledd. Med partene menes BNLs bransjeforeninger og Fellesforbundet.

Hvis partene ikke blir enige, kan hver av dem forlange at spørsmålet avgjøres ved oppmann. Saksbehandlingen skal i slike tilfeller utføres etter samme prosedyre som for Den Faste Tvistenemd i Hovedavtalens § 3-10.

Merknad:

Grunnlaget for forhandlingene og oppmannsbehandling skal skje på bakgrunn av andre og tredje ledd. Ved enighet kan andre forhold trekkes inn i vurderingen.

2. *Reguleringsbestemmelse for lokale akkordtariffer*

Inntil det er oppnådd enighet om regulering av de lokale akkordtariffer, jf. § 2-3, betales det generelle tillegget løpende pr. time, tilsvarende de landsomfattende akkordtariffer.

Merknader for trehusindustrien

(gjelder for dem som pr. 31.3.1992 var tilsluttet Trehusindustriens overenskomst.)

Kronefaktoren skal avtales fritt på den enkelte bedrift.

Byggearbeid etter spesiell byggemetode. Hvor det utføres byggearbeid med et spesielt byggesystem som innebærer at arbeidet er tilrettelagt utover akkordtariffens og overenskomstens (§ 4-7) forutsetninger, fastsettes endringssatsene til akkordtariffens priser ved avtale på den enkelte bedrift.

Byggesystemet som benyttes skal gi gjentakelseeffekt. Det forutsettes at oppføringen skjer etter ordentlige arbeidstegninger som skal foreligge i hensiktsmessig målestokk og være tilstrekkelig målsatt.

Beskrivelser og sammenføyningsdetaljer skal utarbeides for byggearbeidet, og at det i det vesentligste gjentar seg fra bygg til bygg uansett type og størrelse.

Forhåndsmålebrev til § 4-6

1. Akkordsummen for de enkelte bygg beregnes på grunnlag av akkordtariffen. På forlangende kan Fellesforbundet kreve å kontrollere grunnlaget.
2. For hvert enkelt bygg utarbeides målebrev før arbeidet igangsettes. Fellesforbundet forbeholder seg retten til kontroll som i pkt. 1.
3. Hvis endringer under arbeidets gang nødvendiggjør forandring av den fastsatte akkordpris, skal tilleggsarbeidene/ forandringene prises i henhold til akkordtariffen i den utstrekning arbeidsoperasjonene dekkes av denne. For ikke tariffestet arbeid avtales en rundsum eller en timelønn (akkordfortjeneste).

Målegebyr ved forhåndsmålebrev, til § 4-14

Bedriften trekker 2,5 % i akkord- og kontrollgebyr av den enkelte arbeidstakers lønn. Oppgjør over trukne beløp sendes månedlig til Fellesforbundet, sammen med oppgaver over hvilke bygg som er oppført med angivelse av byggherre, byggeadresse/ kommune, akkordsum og trukket akkord og kontrollgebyr for hvert enkelt bygg. Fellesforbundet har rett til å kontrollere riktigheten av trekket.

Utbetaling av akkordoverskudd

Bestemmelsen i § 4-15 vedr. målekontorets oppgaver, gjelder ikke byggearbeid etter spesiell byggemetode.

Vedlegg 2

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen
Kunnskapsdepartementet
8119 Dep
0032 OSLO

Oslo, 31. mars 2014

Sterkere tiltak for å styrke opplæring i norsk språk og sikre flere mulighet for fagutdanning

Mange arbeidstakere arbeider uten relevant fagopplæring i Norge. Det gjelder de som ikke har fullført videregående utdanning, personer som har utdanning og praksis fra andre bransjer, og arbeidsinnvandrere med utdanning og praksis fra andre land. En felles utfordring er at de har behov for tillegg i sin utdanning for å oppnå kravene til norsk fagbrev. I tillegg er det også mange arbeidsinnvandrere som mangler grunnleggende ferdigheter i norsk språk for å kunne fungere godt i arbeidslivet og samfunnet.

Vi tror at nivået på arbeidsinnvandring til Norge fortsatt vil være høyt. Selv om arbeidsmarkedet skulle bli noe mindre stramt, vil Norge være et attraktivt land for mange arbeidsinnvandrere å søke seg til. Arbeidsinnvandrere fra EØS-området opparbeider seg rettigheter i Norge etter relativ kort tid her, også om de skulle bli ledige. Å gi disse større muligheter for å komme i jobb, gjennom at de f.eks får vurdert sin fagkompetanse og/eller gi dem bedre norskkunnskaper vil styrke deres posisjon på arbeidsmarkedet. Forskning viser at arbeidsinnvandrere lærer best mens de er i jobb.

I "Samfunnskontrakt for flere læreplasser" som ble inngått mellom staten og hovedorganisasjonene i arbeidslivet i 2012 er ett av hovedmålene å gjennomføre tiltak som bidrar til at flere voksne tar fag- og svennebrev. Konkret forpliktet partene i arbeidslivet seg bl.a. å "*Aktivt jobbe for at flere arbeidstakere som ikke allerede har fag- eller svennebrev avlegger fag- eller svenneprøve etter gjeldende ordninger, eksempelvis praksiskandidatordningen*". For mange er språkopplæring en av forutsetningene for at de kan ta dette tilbudet.

Arbeidsinnvandrere som arbeider i landet og som sikter mot å bli en del av det norske arbeidsmarkedet, må få styrket sine grunnleggende ferdigheter i det å kunne fungere i Norge. Dette er ikke bare den enkelte og bedriftenes ansvar, men mye også samfunnets ansvar.

For høyere utdanning har NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) ansvar for godkjenning av utenlandsk utdanning. Tilsvarende nasjonalt organ har vi ikke for utenlandsk yrkesfaglig utdanning. Her er ansvaret delegert til fylkeskommunene som i mange tilfeller har delegert det videre til de fylkeskommunale videregående skolene. Det er flere problemer med dette. Fylkeskommunene og skolene har i liten grad kompetanse til å gjøre en slik vurdering, og videre er vår erfaring at dette arbeidet blir lavt prioritert. Dette resulterer i treg saksbehandling og manglende likebehandling. Partene mener derfor at det bør opprettes et nasjonalt organ som har ansvaret for vurdering og godkjenning av utenlandsk yrkesfaglig utdanning.

Norsk Industri og Fellesforbundet ønsker at det etableres et tett samarbeid mellom myndighetene og partene i arbeidslivet for at det legges sterkere til rette for at ufaglærte gis reell tilgang til fagbrev, og at arbeidsinnvandrere gis bedre tilgang til opplæringsstilbud i språk, kompetansevurdering og tilgang til norsk fagbrev. Målet må være at alle bedrifter som oppfyller kravene til å være opplæringsbedrift driver fagopplæring eller legger til rette for at fag- eller svennebrev kan tas gjennom praksiskandidatordningen. De tillitsvalgte har en viktig rolle i å motivere ufaglærte til å ta fagopplæring. Målet må være å øke andelen faglært arbeidskraft i Norge og å høyne nivået på norsk fagutdanning. Norsk Industri og Fellesforbundet ber om at myndighetene bidrar i et slikt styrket samarbeid.

Konkret ber vi om følgende:

- Svært mange arbeidsinnvandrere trenger opplæring i grunnleggende ferdigheter knyttet til særlig norsk språk og arbeidskultur, både for å fungere i det norske arbeidslivet, men også som grunnlag for å kunne ta fagopplæring. F.eks. bør bevilgningene til programmet for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) styrkes slik at det i større grad enn i dag dekker behovet arbeidsinnvandrere har for opplæring i slike grunnleggende ferdigheter.
- Arbeidsinnvandrere må få vurdert sin fagkompetanse opp mot norsk fagutdanning. I dag fungerer systemet for dette svært dårlig. Vi mangler et nasjonalt fagorgan som kan vurdere og godkjenne fagutdanning. Regjeringen bør snarlig vurdere hvordan dette best kan løses.
- Flere enn i dag bør få tilbud om å ta fag- eller svennebrev gjennom eksempelvis praksiskandidatordningen. Fylkeskommunen har ansvar for å gi et tilbud til voksne uten rett til videregående opplæring. Staten bør gi klarere foring på hvordan dette ansvaret skal håndteres av fylkeskommunene.

Vennlig hilsen

Norsk Industri

Stein Lier-Hansen

Fellesforbundet

Arve Bakke

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Fellesforbundet	Norsk Industri
Postboks 9199	Postboks 7072
Grønland	Majorstuen
0134 Oslo	0306 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

14/1887-

01.04.14

Svar på henvendelse fra Fellesforbundet og Norsk Industri

Jeg viser til brevet fra Fellesforbundet og Norsk Industri datert 31. mars. Brevet berører viktige problemstillinger som også regjeringen er opptatt av.

Arbeidsinnvandringen fra EU- og EØS-land har utvilsomt gitt positive bidrag til norsk økonomi de siste ti årene. Likevel innebærer arbeidsinnvandringen noen betydelige utfordringer for det norske velferdssamfunnet. Som Fellesforbundet og Norsk Industri påpeker, forventer vi fortsatt betydelig arbeidsinnvandring de nærmeste årene. Det fordrer en aktiv politikk fra regjeringens side for å møte disse utfordringene, slik at arbeidsinnvandring kan fortsette å bidra positivt til norsk økonomi og arbeidsliv.

En av utfordringene er knyttet til uakseptable lønns- og arbeidsvilkår. Selv om norsk arbeidsliv i all hovedsak karakteriseres av ryddige og ordentlige forhold, er det i noen bransjer et ikke ubetydelig innslag av useriøse aktører. Dette er uakseptabelt, både for arbeidstakerne som rammes og for konkurrerende bedrifter som følger loven. Som det fremgår av Sundvolden-plattformen vil regjeringen arbeide for et ryddig og organisert arbeidsliv, der fast ansettelse er hovedregelen. Hovedansvaret for dette politikkområdet ligger hos min kollega i Arbeids- og sosialdepartementet.

Som Fellesforbundet og Norsk Industri nevner vil arbeidsinnvandrere – som ofte har lav ansiennitet og som i mindre grad enn andre arbeidstakere er fast ansatte – være særlig utsatt dersom vi går inn i en periode med et dårligere arbeidsmarked. Det vil derfor være viktig å legge til rette for at arbeidsinnvandrere skal kunne komme raskt tilbake i jobb dersom de skulle oppleve å bli arbeidsledige. Her vil tiltak som hører inn under Kunnskapsdepartementet være viktige, og i dette arbeidet vil vi gjerne ha en god og løpende dialog med dere og øvrige organisasjoner i arbeidslivet.

Postadresse: Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo
Kontoradresse: Kirkeg. 18 Telefon: 22249090 Telefaks: 22242764
Org. nr.: 872 417 842

Jeg er enig med Fellesforbundet og Norsk Industri i at språkopplæring er sentralt for integrering av arbeidsinnvandrere, både i arbeidslivet og i samfunnet for øvrig. Ved arbeidsledighet vil arbeidsinnvandrere med svake norskkunnskaper stille bakerst i køen. Derfor foreslo regjeringen i tilleggsproposisjonen til statsbudsjett for 2014 å bevilge 25 mill. kroner til å utvide programmet for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) til også å omfatte grunnleggende ferdigheter i muntlig norsk. Dette vil innebære at minoritetsspråklige og arbeidsinnvandrere kan gis opplæring i norsk muntlig i tilknytning til opplæring i øvrige grunnleggende ferdigheter. Det kan bli aktuelt å trappe opp bevilgningene til BKA ytterligere. Som det fremgår av Sundvolden-plattformen vil regjeringen også arbeide for at det skal kunne stilles krav om deltakelse på norskopplæring ved utbetaling av arbeidsledighetstrygd.

Jeg merker meg at dere er bekymret for at utenlandske fagarbeidere ofte mangler relevant fagutdanning. Jeg er enig i at formalisering av kompetanse er et viktig bidrag til et ordnet og dynamisk arbeidsmarked. Derfor vil regjeringen se på om det bør legges bedre til rette for at de som har behov for det kan få kartlagt sin kompetanse og vurdert den opp mot norsk fagbrev og fagskoleutdanning, og mulighetene til å bygge på en helt eller delvis fullført utenlandsk utdanning slik at man kan få den godkjent i Norge.

Som et ledd i dette arbeidet legger regjeringen opp til at NOKUT, som er godkjenningssinstans for nasjonal fagskoleutdanning, også skal få ansvar for å godkjenne utenlandsk fagskoleutdanning. Når det gjelder godkjenning av utenlandsk yrkesfaglig utdanning er jeg enig med dere i at den i dag har en uklar ansvarsforankring. Etter innspill og dialog med blant annet partene i arbeidslivet, har Kunnskapsdepartementet et ønske om å finne en bedre og mer tydelig ansvarsforankring for dette arbeidet, og klare retningslinjer for vurdering og godkjenning av utenlandsk yrkesfagligutdanning. Dette vil vi jobbe videre med fremover.

Jeg merker meg Fellesforbundets og Norsk Industris ønske om at flere enn i dag bør få tilbud om å ta fag- eller svennebrev gjennom for eksempel praksiskandidatordningen, og at staten bør gi klarere føringer overfor fylkeskommunene. Dette er innspill vi vil vurdere nærmere i den perioden vi nå er inne i.

Regjeringen arbeider for tiden med en Stortingsmelding om livslang læring og utenforskap. Sentrale punkter i meldingen vil være å gjennomgå dagens systemer og regelverk med tanke på å gjøre opplæring mer tilgjengelig og tilrettelagt for brukerne, slik at flere får en varig tilknytning til arbeidslivet.

Jeg er glad for at Fellesforbundet og Norsk Industri også er opptatt av disse problemstillingene, og ser frem til god dialog mellom partene i arbeidslivet og departementet i arbeidet med disse spørsmålene fremover.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen